

STSEENID

Autor
SIGISMUND VON KRAHL

Lavastaja
PEETER JALAKAS

Laval
MARI ABEL
INGMAR JÕELA
RASMUS KALJUJÄRV
JÜRGEN LIIK
KATARIINA TAMM
MARIKA VAARIK

Kunstnik
EMER VÄRK

Tekst
PEETER JALAKAS
TAAVI EELMAA

Kostüümikunstnik
JAANUS VAHTRA

Valguskujundus
MIHHAIL MAKOŠIN
OLIVER KULPSOO

Muusika
KIRILL HAVANSKI
JÜRGEN REISMAA
TÖNU KÕRVITS
BLIXA BARGELD

Koreograaf
INGMAR JÕELA

Helitehnik
JÜRGEN REISMAA

Valgustehnik
MIHHAIL MAKOŠIN

Rekvisiitor
KRISTIINA PRAKS

Graafiline disainer
ALLAN APPELBERG

1. Me ei pea andma hinnanguid.
2. Me oleme siin juba olnud.
3. Me tajume elu erinevalt.
4. Me otsime tähendusi.
5. Me tegudel on tagajärjed.
6. Me võime olla mõistvad.
7. Me vahetame väärtusi.
8. Me taganeme hirmus.
9. Me kardame usaldada.
10. Me omame potentsiaali.
11. Me võime kaasata.
12. Me suudame kohanduda.
13. Me ei oma kontrolli.
14. Me väärtustame omandit.
15. Me oleme võrreldavad.
16. Me leiame oma tee.
17. Me suudame olla suuremeelsed.
18. Me kohtume isetuses.

Einstürzende Neubauten
"The Garden" orkestriseade
TÖNU KÕRVITS

Esitaja
TALLINNA KAMMERORKESTER,
dirigent TÖNU KALJUSTE

Täname
MARI AMOR, BLIXA BARGELD & EINSTÜRZENDE
NEUBAUTEN, TÖNU KÕRVITS JA TALLINNA
KAMMERORKESTER, HERKKO LABI, GRISTINA
PAHMANN, TAMMO SUMERA

AED

"Ma hakkan lugema ihuga, sest mida annab sõnade retsiteerimine? Mida annab haigele arstiraamatu ettelugemine?"

Shantideva

Pühapäeva hommik.

Kui oled valmis saanud, siis räägi tasasel häälel ja vajuta klahve õrnalt.

Vaikne nukrus, mis meid siin saadab, on saatnud ja jääb saatma, kuni lõpuni, päris lõpuni välja, on elu toetav samm, mitte tuju. Ta on kaaslane, tõene kaaslane, sest ta tõuseb meist endist, et meie samme rahulikumaks seada, meeli talitseda, keelt vaigistada, mõtteid harvendada. Ta on selleks, et me pisutki rohkem iseensete moodi oleksime. Iseeneste, mitte oma tujude ja meeltepalavikkude hüpnukud.

Ega sisekaemus pole sugugi vähem kaalukas, kui argipäev. Kes on see meis, kes neil vahet teeb? Kas ta tahab üldse vahet teha, või on see lihtsalt halb harjumus? Kas minu elamise tunne, mida ma mitte kuidagi kellegiga jagada ei saa, on vähem tähtis, kui mu portreefoto telefonis, mida kõik võivad tunnustada? Ja vastupidi?

Mis ma olen? Mida ma oman? Millena ma näin? Ja milleks mul on võimalik saada? Saan seda teda siis, kui olen endast eemaldanud kõik üleliigse. Täpselt nagu aednik, kes hooldab ühtainsat, ühtainumast taime hoolsalt puhastatud ja niidetud aias. Nii on - olen iseene aednik, umbrohukatkuja ja kastja.

Minu käes on aiavärava võti. Seda võtit ei pöörata kätega. Pole lukuaukugi ja võti on tulest tehtud ning vihm kustutab ta ära.

Kas kunagi saabub aeg, veel mu eluajal, kus ma lõpuks ometi ei lobise, ei sepi, ei seleta, ei himusta, ei plaanitse, ei tunne hirmu, ei kelgi, ei suurusta, ei arva, ei mõtle kaasa, ei paku välja, ei tule hiilgavale ideele? Kas saabub? Kas ma näen seda? Kas ma saan supelda tasase õndsuse ookeanis? Kas ma saan istuda ilu lihtsas aias, teades, et mu meeled on lõpuni vihmast puhtaks pestud? Veel eluajal?

Oh taevas, oleks see nõnda!

Pühapäeva pärastlõuna.

Iga tunniga kaotan ma oma palvesse üha rohkem usku. Silmad kinni pannes tundub valgustumine võimalik. Kuid nii kui kardinad eest tõmban ja välja vaatan, kasvab mu kahtlus mõne sekundiga kaharaks viigipuuks. Ebaluse puuks, mille viljad ei saa kunagi küpseks ja mille maitse ütleb vaid üht: "Mitte ainuski sinu soov pole mõeldud täituma! Mida ütleb su ligimene, kes vajab tähelepanu, hoolt, kastmist ja ärakuulamist? Kas sa pole mitte isekas oma eraldatuses? Otsi parem seda nähtamatut tükki, mis eraldab sind ühisest olemisest ning lõhu see maha!"

Lõhu see maha? Miks? Kuidas? Millega? Milles?

Tellisin endale pimeveebist relva ja raamatu. Äkki on neist abi, nii mõtlesin. Aga mulle, kes ma austan kõike elavat, saadeti surnud elevandi mumifitseeritud lont ja alumiiniumist Krokodill-Küünlajalg. Ja täna kutsuti viimane tagasi.

Ma väga loodan, et see oli inimlik eksitus, mitte mu tegude tagajärg - umbsõlm karmakangas.

Olen hommikust saadik üksi siin aias ja hoian süles elevandi lonti. Mitte selles aias, millest unistan, vaid ühes teises. Hoopis teises.

Kas teha londimatus või leida sellele mõni praktiline rakendus? Kasutada ikkagi ära, kui ta juba mulle saadeti?

Pühapäeva õhtu.

Pessimism on lahtunud ja enam pole mingit hirmu. Ma ei kelgi, kuid arvan, et meeletulustus aitas tulla hiilgavale ideele - tegin endale londist purskkaevu. Mu hütikese tagaõu mõjub nüüd lausa majesteetlikuna. Neli juga purskaksid nagu otse Eedenist puhast ja kosutavat vett, mille pritsmed sätendavad päikeses. Küsite, kust mul see päike? Kohe seletan. Praegu on selles kohas, kuhu plaanitsen päikese asetada, ainult markeering, kuid mõne päeva pärast plaanitsen sinna seada Hiinast tellitud plasma-reaktori, mis hoiab päevas vähemalt 20 sekundit sadat miljonit kraadi Celsiuse järgi. Ja ma ei suurusta! Kõlab küll sõgeda sepitsusena, kuid kavatsen seda igal hommikul täpselt õigel ajal trossi abiga oma Aia kohale tõsta. Minu Aed...kui kaunit see kõlab. Minu Aed. Pakun välja, et teilegi meeldiks siin.

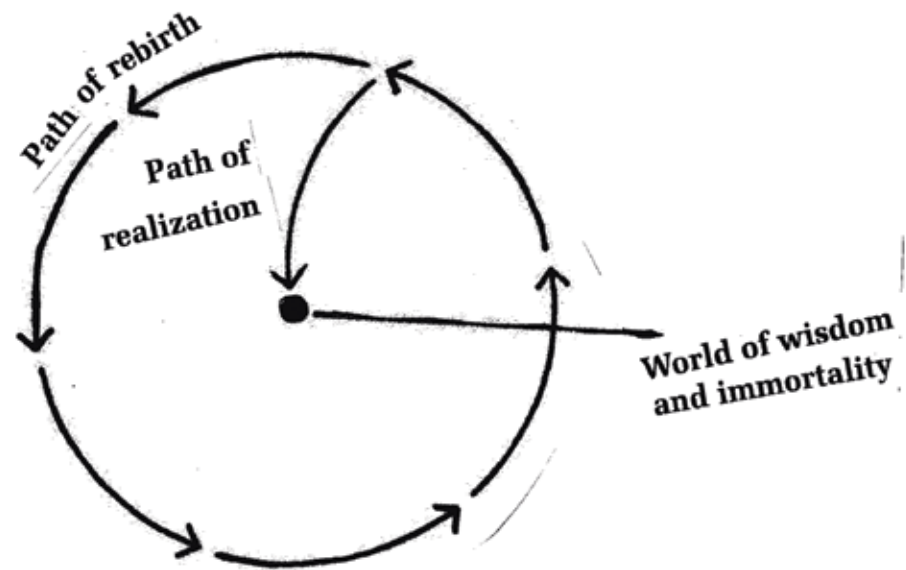
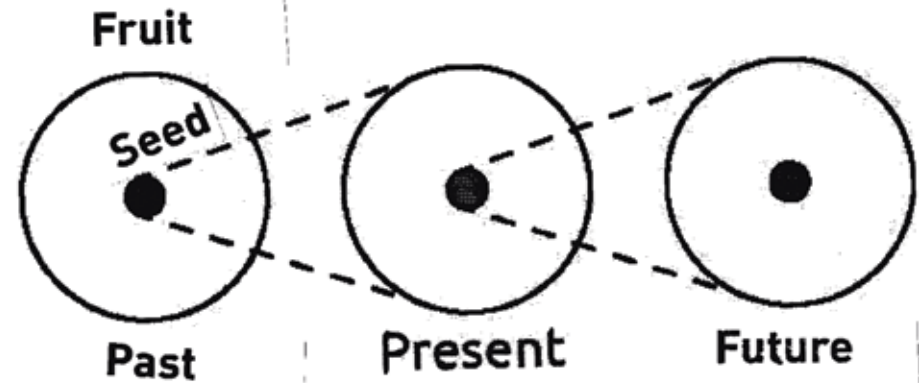
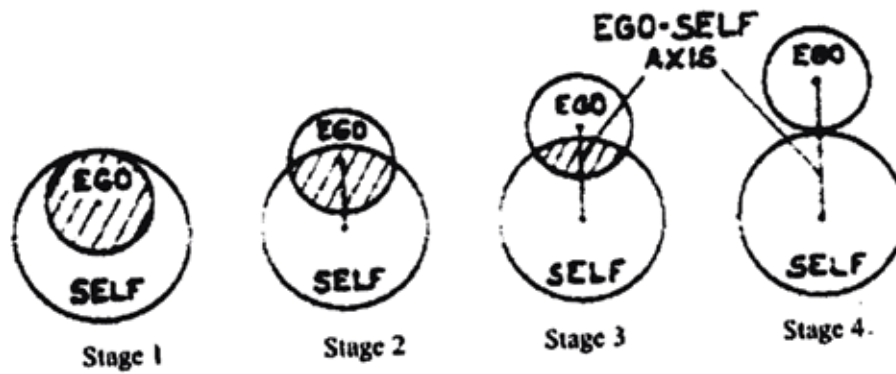
Kahju, et Krokodill-Küünlajalg tagasi kutsuti. Tahaks kellegiga lobiseda. Võibolla kiitlekski natuke, aga viisakuse piires loomulikult. Ma ei tea, ma vist olen õnnelik. Kuigi see tunne on kaugel sellest, mida ma arvasin.

Astu läbi, kui huvi ja tahtmist on.

Sigismund von Krahl

just do it
 impossible is nothing
 don't leave home without it
 open happiness
 obey your thirst
 think different
 don't be evil
 the happiest place on earth
 taste the rainbow
 can you hear me now
 be all that you can be
 your potential, our passion
 do the right thing
 challenge everything
 nonstop you
 when there is no tomorrow
 happiness is a place
 the best the man can get
 engineered to move the human spirit
 be the change
 achieve balance
 more of everything
 life is good

Bhagavan

Shakti

Ishwara

BHAGAVADGĪTĀ

Meie ajaarvamise vahetusel (u. 2. sajand eKr – 2. sajand pKr) Indias kirja pandud *Bhagavadgītā* („Is(s)anda laul“) on Vana-India sanskritikeelse kirjanduse üks olulisemaid tekste. Selle teksti sisu on baasiks ja hingeaks hinduistlikule maailmavaatele; selle peategelane Kṛṣṇa on kesk- ja uus-aegse India olulisim messianistlik jumalus; ning lisaks sellele on tõlgete abil Indiast välja murdnud *Bhagavadgītā* viimasel kahel sajandil muutunud üheks maailma vaimsuse põhitekstiks. *Bhagavadgītā* tähtsust India ja maailma kultuurile-religioonile on raske üle hinnata.

Bhagavadgītā sündis India eepilise ajastu (u. 4./3. sajand eKr – 3./4. sajand pKr) maailmas. See oli aeg, mil India oli ideoloogilises ja ajaloolises segaduses. Loo-dest tungisid India aladele pärslased ja kreeklased, sküüdid ja kušaanid, kellest paljud jäid Indiasse elama, tuues kaasa võõra kultuuri elemente. Traditsiooniline aarjalaste elulaad ja ühiskonnakorraldus näisid olevat löögi all. Teisalt oli varasema *vedade* ajastu (15.-5. saj eKr) religioon end ammendanud, lihtne loomohvrite toomine jumalaile ilma vaimsuseta ei rahuldanud enam. Lisaks välisele ritualistikale sooviti religioonilt ka tähenduslikku sisu. Ühiskondlikus plaanis oli peatunud mobiilsus, aarjalaste ränne Indiasse oli peatunud, tuhandeid aastaid nomaadset eluviisi

oli sajakonna aastaga muutunud paiksiks, võim ja seisused olid jaotatud, areng takerdunud. Varem sõjapida- misse pandud energia kanaliseerus vaimseteks otsinguteks. Sestap tekkis igatsus muutuste järele, mis väljendus u. 8.-5. sajandil eKr uute mõtteviiside sünnis; tekkisid hindu filosoofia- koolkondade alged, pandi kirja *upanišadid*, *Yogasūtra*, *Manusmṛti*, *Arthasāstra*, *Kāmasūtra*, ning eeposed *Mahābhārata* ja *Rāmāyaṇa*; samuti loodi uusi usundeid, alguse said budism ja džainism (ning hulk tänaseks hääbunud religioone). *Bhagavadgītā* kasvas välja sellest samast segadusest, andes uuele ilmavaatele omamoodi vaimse selgroo, selge intellektuaalse sihi ja suuna.

Bhagavadgītā on iseseisev õpetuspoeem, mis tekstiliselt pai-

gutatud *Mahābhārata* eepose teksti sisse (VI raamatu peatükid 25-42). *Bhagavadgītās* on 18 värsivormis peatükki, mis pärinevad eri aegadest ja eri isikuilt. (Näiteks peatükid XIII-XVIII on ülejäänust selgelt hilisemad, ning seega ka erinevas stiilis, tuues sisse ka uusi mõttearendusi.) Nõnda nagu paljud teisedki Vana-India teosed, on *Bhagavadgītā* anonüümne, selle autorid pole teada. Oletatavasti olid nendeks grupp ühetaoliselt mõtlemaid preest- reid s.t. braahmaneid, kelle jaoks oli tekstis õpetajana toimiv Kṛṣṇa peamine jumal. Hoolimata uutest ideedest ei loodud teksti mitte varasemast filosoofiast lahkulöömiseks, vaid selle täiendamiseks. Sestap moodustab *Bhagavadgītā* suurepärase silla *upanišadide* mõtteilma ja keskaegse

filosoofia vahele. Ühtlasi konkureeris *Bhagavadgītā* oma ajas eelkõige eepilisel ajastul ülipopulaarse Buddha õpetusega.

Olemuselt on *Bhagavadgītā* kahekõne aarjalasest aadlimehe, eepilise kangelase, ja jumaliku Arjuna (sanskrit „valge“, „hele“), ning tema kaarikujuhi, mustanahalise pärismaalasest hõimupealiku Kṛṣṇa (sanskrit „must“, „tume“) vahel. Tekst on paigutatud *Mahābhārata* eepose peamise sündmuse, Kurukṣetra väljal toimuva lahingu (mis hindude fantastilise dateeringu kohaselt leidis aset 3102 eKr) algusse, ning lähtub „Arjuna ahastusest“; sõdalase soovist mitte astuda sõtta, kus eri vaenupooltel on sugulased, vaid hoopiski maailmast loobuda, hakata askeediks,

ning vägivalda vältida. Nõndamoodi on teksti käivitajaks vaimne kriis, maailmas valitsevad vastuolud, traditsioonide purunemine ja muutuste tuuled, ning nende seesmist vastuolude avaldumine ühes isikus. Vastuseks Arjuna segadusele ja küsimustele toob tekst Kṛṣṇa õpetused. Ühiskondlik kord pööratakse pea peale; pärismaalasest alam asub õpetama aadlisoost aarjalast. Üldine vägivalduse printsiip saab „õiglase sõja“ kontekstis uue tähenduse, mille kohaselt sõdalase seisusekohaste kohustuste (sõjapidamine ja lihtrahva kaitsmine vägivald abil) järgimine on olulisem ja hierarhiliselt tähtsam tema isiklikust kriisist ja suurtest ideedest. Idee seisuse ülesannete eelisasendist saab kandvaks kogu keskaegses India maailmanägemuses.

Bhagavadgītā tekstis paljastub esmakordselt, et Kṛṣṇa on hoopiski kõikvõimas jumal, omamoodi messias ja kõikvõimas absoluut üheskoos, „kirkam kui tuhat päikest“ (vt XI,9-25). Saab selgeks, et Kṛṣṇa on üks jumal Viṣṇu kehastustest (sanskrit *avatāra*). Hiljem jätkavad Kṛṣṇa legendi kujundamist *Mahābhārata* ja eepose lisa *Harivaṃśa*; mõlemas esineb ta siiski tavalise mütoloogilise kangelasena, mitte jumalana. Peamine jumalikustamine leiab aset hilisemates legendraamatutes, *purāṇates* (loodi 5.-15.saj eKr). Sellegipoolest on Kṛṣṇa jumaluse kehastus inimeste maailmas, heeros, kelle eluaastatki hindud välja on arvutanud. (Fantastilise nägemuse kohaselt elas Kṛṣṇa 3228-3102 eKr.)

Milles seisneb Kṛṣṇa õpetus, uudsus ja tähendus India vaimsuse jaoks? *Bhagavadgītā* on eneseabi-laadne tekst; maailma muutmise saab toimuda üksnes enda muutmise teel. Ning enda muutmise lõplikuks sihiks on ego s.t. minateadvuse (sanskrit *ātman*) sulandumine absoluuti (sanskrit *brahman*). Seega on lõppeesmärgiks vabanemine (sanskrit *mokṣa*). Selle saavutamiseks pakkub *Bhagavadgītā* kolm viisi: tegude tee (sanskrit *karma-yoga*), s.t. positiivne ja aktiivne tegutsemine; teadmiste tee (sanskrit *jñāna-yoga*), s.t. õppimine ja vaimsuse omandamine; ning pühendumise tee (sanskrit *bhakti-yoga*), s.t. oma väljavalitud jumaluse palvelemine, armastamine ja tema üle mediteerimine. Neid teid nimetab *Bhagavadgītā* joogaks (sanskrit *yoga*) ning

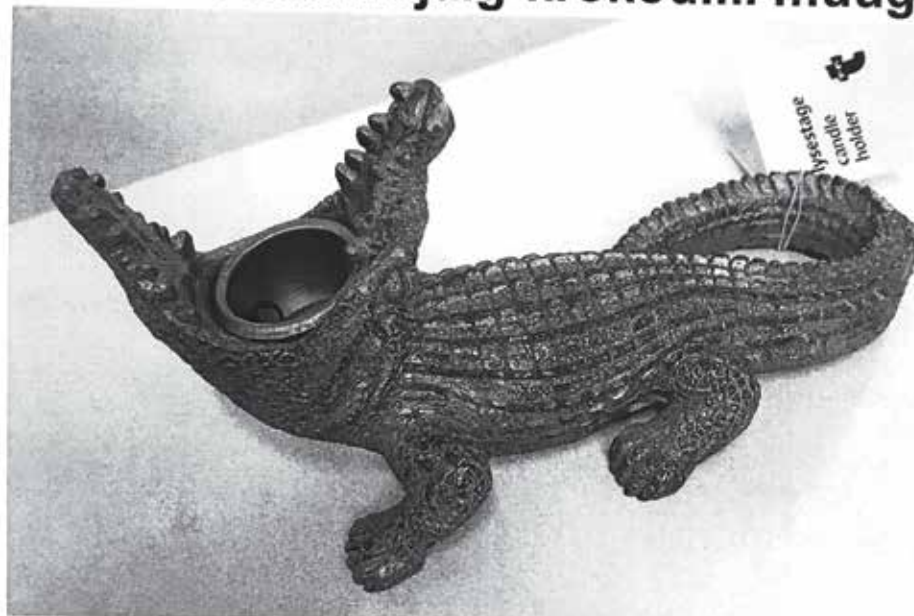
järgijaid joogideks (sanskrit *yogin*) (vt VI,1-32).

Pühendumisest (sanskrit *bhakti*) saab keskaegse hinduismi peamine printsiip, pidev jumalateenimine mistahes olukorras ja tegevuses (vt XVIII,64-66). *Bhagavadgītā* teksti kohaselt on eelistatud jumalaks Kṛṣṇa, ent hinduismi põhimõtete kohaselt võib selleks olla mistahes jumal. (Teistlik tendents (s.t. iga jumal on ülim jumal) polüteistlikus (s.t. mitme jumala olemasolu tunnistamine) jumalakäsitluses.) Jumala ja teda palveleva inimese suhet võrreldakse nooruses karjusena tegutsenud

Kṛṣṇa ja lamburineiu Rādhā armastusega. See on sensuaalne ja isegi seksuaalne suhe õpetaja ja õpilase, jumala ja palveleja vahel, kinnismõteline panteistlik kultus, kus inimesest palveleja peab oma väljavalitud jumalat pidevalt meeles, nähes teda kõigis maailma osades, kõiges toimivas. Sellisena on Kṛṣṇast saanud ka Rahvusvahelise Kṛṣṇa Teadvuse Ühingu (ingl ISKCON) ehk Hare Kṛṣṇa liikumise jumal ja peamine kultusobjekt, ning tema kultusest maailmausund.

Martti Kalda

Toote tagasi kutsumine Flying Tiger Copenhagen raport Tühistab küünlajalg-krokodilli müügi

Oktoober 2019
Põhjus
Küünlajalg pole piisavalt kuumuskindel.

Tagasi kutse.
Küünlajalg-krokodill. Tooteкод 3017653. Müügiperiood september ja oktoober 2019. Kõiki kasutajaid julgustatakse tagastama küünlajalg lähimasse Flying Tiger Copenhagen poodi. Raha tagastatakse ilma ostutšekki olemasoluta. Meie jaoks on väga oluline säilitada oma klientide usaldus toodete kvaliteedi ja ohutuse vastu. Me reageerime viivitamata vähimatele võimalike ohtlike või nõuetele mittevastavate toodete märkidele.

Lisateavet
www.flyingtiger.com

The Garden

EINSTÜRZENDE NEUBAUTEN

You will find me if you want me in the garden
Unless it's pouring down with rain
You will find me if you want me in the garden
Unless it's pouring down with rain
You will find me if you want me in the garden
Unless it's pouring down with rain
You will find me if you want me in the garden
Unless it's pouring down with rain
You will find me if you want me in the garden
Unless it's pouring down with rain
You will find me if you want me in the garden
Unless it's pouring down with rain
You will find me if you want me in the garden
Unless it's pouring down with rain
You will find me if you want me in the garden
Unless it's pouring down with rain
You will find me waiting for the spring and summer
You will find me waiting for the fall
You will find me waiting for the apples to ripen
You will find me waiting for them to fall
You will find me by the banks of all four rivers
You will find me by the spring of consciousness
You will find me if you want me in the garden
Unless it's pouring down with rain
You will find me if you want me in the garden
Unless it's pouring down with rain
You will find me if you want me in the garden
Unless it's pouring down with rain
You will find me if you want me in the garden
Unless it's pouring down with rain
You will find me if you want me in the garden
Unless it's pouring down with rain
You will find me if you want me in the garden
Unless it's pouring down with rain

